

 GART sk s.r.o.
stavby • cestné stavby • kanalizácie

Environmentálne vyhlásenie aktualizácia 2022

ENVIRONMENTÁLNE VYHLÁSENIE

v zmysle NARIADENIA KOMISIE (EÚ) 2018/2066, ktorým sa mení príloha IV k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009 o dobrovoľnej účasti organizácií v schéme Spoločenstva pre environmentálne manažérstvo a audit (EMAS)

Aktualizované environmentálne vyhlásenie dopĺňa pôvodné validované environmentálne vyhlásenie zo dňa 30.06.2022, podľa Prílohy IV, bod B, v rozsahu prvkov uvedených v písmenách e) až h).

Environmentálne vyhlásenia sú dostupné na webovom sídle spoločnosti GART sk s. r. o.

Hodnoty indikátorov a iné údaje uvedené v environmentálnom vyhlásení sú k 31.12.2022.

Ostatné údaje uvedené v tomto vyhlásení sú k 01.04.2023.

OBSAH

OPIS SPOLOČNOSTI	4
VYBRANÉ REFERENČNÉ STAVBY.....	4
SPOLOČNOSŤ V SCHÉME PRE ENVIRONMENTÁLNE MANAŽÉRSTVO A AUDIT	6
ENVIRONMENTÁLNE CIELE	7
ENVIRONMENTÁLNE SPRÁVANIE.....	10
UKAZOVATELE ENVIRONMENTÁLNEHO SPRÁVANIA	10
ENERGIE	10
MATERIÁLY	11
VODA	13
ODPAD	13
VYUŽÍVANIE PÔDY SO ZRETEĽOM NA BIODIVERZITU	15
EMISIE	16
PRÁVNE A INÉ POŽIADAVKY	17
ENVIRONMENTÁLNY OVEROVATEĽ	20

OPIS SPOLOČNOSTI

Dynamická spoločnosť GART sk s. r. o., pochádza z východného Slovenska, avšak pôsobí na celom území republiky, na veľkých projektoch ako skúsený hlavný zhotoviteľ, subdodávateľ, ale aj na menších miestnych prácach. Poskytuje väčší rozsah služieb najmä v oblasti stavebného sektora a sprostredkovateľskej činnosti v oblasti obchodu a služieb od vykonávania bytových, občianskych, dopravných, inžinierskych a priemyselných stavieb cez profesionálny servis a čistenie kanalizácie, rekonštrukciu mostov a cestných stavieb až po prepravu stavebných materiálov, betónu a výkopových prác. Disponujú rozsiahlym vozovým parkom a náradím. Svojou hűževnatosťou a odborným zastúpením preukazuje konkurencieschopnosť, ktorou sa udržiava na trhu. Aj napriek neustále zvyšujúcou konkurenciou sa GART sk, s.r.o. udržiava medzi schopnými a vyhľadávanými spoločnosťami, s niekoľkoročnou históriou a odborníkmi vo svojej oblasti.

Budovaním svojej dôveryhodnosti a zodpovednosti, okrem dobre odvedenej práce a dosiahnutím excelentnosti pomocou certifikácie od nezávislých certifikačných spoločností, ktoré vykonávajú audit a následne ohodnotia ich procesy v súvislosti s medzinárodnými normami, má spoločnosť oprávnenie od roka 2022 prezentovať sa certifikovaným integrovaným systémom manažérstva podľa:

STN EN ISO 9001: 2016 Systémy manažérstva kvality,

STN EN ISO 14001: 2016 Systémy manažérstva environmentu,

STN ISO 45001: 2019 Systémy manažérstva bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci
a

schéma EMAS, environmentálne manažérstvo a audit.

„Vykonávanie bytových, občianskych, dopravných, inžinierskych a priemyselných stavieb. Poskytovanie vnútroštátnej nákladnej dopravy. Čistenie a monitorovanie kanalizácie, opravy a údržba a výstavba vodovodných a kanalizačných zariadení“.

Systém integrovaného manažérstva, vrátane schémy EMAS je aplikovaný v celej spoločnosti so sídlom na adrese **GART sk s. r. o., Bardejovská 1D, 080 06 Prešov** a na jej dočasných pracoviskách.

VYBRANÉ REFERENČNÉ STAVBY

Vďaka dlhoročnej histórii a nadobudnutými neoceniteľnými skúsenosťami, ktoré pokrývajú komplexné služby v oblasti stavebníctva spoločnosť prináša prehľad vybraných referenčných stavieb:

Referenčné stavby s termínom ukončenia vykonaných prác, rok 2022

- SSC, I/68 Kremná, oprava odvodnenia cesty – havária
- SSC, I/67 Henckovce, zosuv – havária

Referenčné stavby s termínom začiatku vykonávania prác, rok 2022

- I/67 - 021 Nižná Slaná, most
- I/20-058 Drienovská Nová Ves most, prestavba jestvujúceho jednoplošného mostného objektu a úprava nadväzujúceho úseku cesty

Referenčné stavby s termínom začiatku vykonávania prác, rok 2023

- I/68-024 Šarišské Jastrabie most, rekonštrukciu mostného objektu a príslušných úsekov cesty
- Rekonštrukcia mosta č. M5014 (III/3095-002), cez rieku Poprad v obci Huncovce
- ID R 002 II/576 Bohdanovce - Herľany – II. etapa

Názov stavebnej činnosti: Odstránenie havarijného stavu, Slovenská správa ciest

Miesto: cesta I/67, Henckovce pri moste č. 67-0200, oprava mosta

Rok realizácie: 2021 – 2022

SPOLOČNOSŤ V SCHÉME PRE ENVIRONMENTÁLNE MANAŽÉRSTVO A AUDIT

Systém environmentálneho manažérstva predstavuje komplexný systém riadenia činností spoločnosti z hľadiska vplyvov a ochrany na životné prostredie. Politika integrovaného manažérskeho systému je nastavená tak, aby sa ňou spoločnosť zamerala na identifikáciu environmentálnych aspektov činností, ktoré môžu ovplyvniť zložky životného prostredia. Svoje činnosti plánuje a vykonáva s cieľom neustále zvyšovať výkonnosť procesov pre zaistenie ich efektívneho prevádzkovania a riadenia, zabezpečovať vysokú kvalitu produktov a služieb a zlepšovania svojho environmentálneho správania. Manažment preberá zodpovednosť, určuje, dokumentuje, zavádza a udržiava procesy s dôrazom na ochranu životného prostredia.

Udržateľné a spoločensky zodpovedné podnikanie dbá na zvyšovanie udržateľnosti v oblasti riadenia firmy a znižovanie vplyvu podnikania na životné prostredie či sociálnu oblasť. Riadenie firmy, teda obchodný model spoločnosti bol v uplynulom roku rozšírený o pôsobnosť projekčnej činnosti v rámci stavebného odvetvia. Pomerne už vtedy zabehnutý proces bol podporený rozširovaním pracovných tímov a vhodným vzdelávaním pre zamestnancov. Znižovanie vplyvu podnikania na životné prostredie bol exponovaný dobrovoľným nástrojom Európskej únie schémy EMAS, ktorý je podopieraný vo verejnom obstarávaní najmä stavebného sektora. Stanovenými dlhodobými cieľmi sa spoločnosť zaviazala svoj vplyv podnikania na životné prostredie znižovať cez hlavné ukazovatele, ktoré poskytujú merateľný údaj v šiestich oblastiach zložiek životného prostredia. Presné zhodnotenie a dosiahnutie správania naplnením environmentálneho cieľa môžeme už teraz pozorovať v oblastiach energie a emisie. Opatrením zlepšenia energetickej efektívnosti a znížením emisií skleníkových plynov je inštalácia fotovoltackých panelov na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov umiestnených na budove administratívnych priestorov a sídla spoločnosti. Inštalácia prebehla v strede druhej polovice roka, úspora energie a zníženie nepriamych emisií oproti predchádzajúcemu roku dosiahla v oboch prípadoch hodnotu 25%, týmto trendom môže spoločnosť výrazne prispieť svojou činnosťou k zníženiu nepriamych emisií skleníkových plynov a podporiť tak Európsku zelenú dohodu.

ENVIRONMENTÁLNE CIELE

Pomocou stanovenej environmentálnej politiky si spoločnosť stanovuje každoročne environmentálne ciele, ktorými sa snaží dosiahnuť svoje zámery pri minimálnom negatívnom vplyve na životné prostredie. Dbá pritom na plnenie právnych požiadaviek, úspory energií a šetrné využívanie prírodných zdrojov, havarijnú pripravenosť, významné environmentálne aspekty a iné dôležité faktory súvisiace s činnosťou podnikania. Pre správne nastavenie environmentálnych cieľov však spoločnosť prihliada na určenie si presných požiadaviek, ktoré potrebuje dosiahnuť a príslušných kompetentných zamestnancov, ktorí budú zodpovedať za plnenie v určenom období, vďaka zabezpečeným dostupným zdrojom. Environmentálne ciele sú zavedené v celej spoločnosti, teda na všetkých úrovniach a funkciách, berúc do úvahy procesy, environmentálne aspekty a súvisiace záväzné požiadavky v nadväznosti na riziká a príležitosti.

Dlhodobé environmentálne ukazovatele sú stanovené minimálne na obdobie platnosti environmentálneho vyhlásenia, teda po dobu obnovenia registrácie v schéme EMAS. K dlhodobému environmentálnemu cieľu prináleží jeho krátkodobý environmentálny cieľ spolu s opatreniami. V ďalšom období nasledujúceho roka boli ponechané dlhodobé a krátkodobé environmentálne ciele bez zmeny pre posilnenie systémového prístupu zamestnancami. Krátkodobé ciele boli v niektorých prípadoch doplnené o nové opatrenia pre efektívnejšie dosiahnutie aj jeho dlhodobého cieľa.

Priorizovanými činnosťami, ktorými spoločnosť rozvíja princípy trvalo udržateľného rozvoja, obehového a nízkouhlíkového hospodárstva prostredníctvom dlhodobých a krátkodobých environmentálnych cieľov poskytujú údaje o medziročnom zlepšovaní. Na ich dosiahnutie sa verejne zaväzuje k plneniu a stanoveniu krokov, termínov plnenia a zodpovednosti, nasledovne:

DLHODOBÝ CIEĽ č. 1: Udržiavať systém, byť príkladom

Krátkodobý cieľ:	Implementácia a dodržiavanie požiadaviek medzinárodných noriem STN EN ISO 9001: 2016, STN EN ISO 14001: 2016, STN ISO 45001: 2019 a schémy EMAS
Termín:	31.12.2023
Opatrenia:	Zabezpečiť systémový prístup k implementácií, informovať a byť príkladom zamestnancom, vyčleniť finančné zdroje
Zodpovednosť:	Vrcholový manažment
Vyhodnotenie:	Splnené, plní sa. Úspešná implementácia prijatých manažérskych systémov.

DLHODOBÝ CIEĽ č. 2: Zníženie množstva odpadov

Krátkodobý cieľ:	Zvýšenie podielu recyklovaného odpadu zo stavebnej činnosti
Termín:	31.12.2023
Opatrenia:	Opätovne a plnohodnotne využívať recyklát, recyklovať stavebný odpad oprávnenou osobou
Zodpovednosť:	Vrcholový manažment, Predstavitel' IMS, Projektový manažér

Vyhodnotenie: Splnené, podiel recyklovaného odpadu zo stavebnej činnosti 99%. Medziročné zlepšenie o 20%

DLHODOBÝ CIEĽ č. 3: Efektívne využívanie prírodných zdrojov

Krátkodobý cieľ: Znižovanie spotreby materiálov, papiera

Termín: 31.12.2023

Opatrenia 2022: Zakúpiť softvér pre elektronizáciu a schvaľovanie dokumentov

Opatrenia 2023: Zakúpiť softvér pre efektivitu riadenia majetku a evidencie spoločnosti

Zodpovednosť: Vrcholový manažment, Predstaviteľ IMS, Environmentálny manažér

Vyhodnotenie: Splnené, došlo k nárastu spotreby papiera zapríčinením náročnosťou na projektovú dokumentáciu a vyšším počtom zákaziek. Zvýšeným počtom zákaziek v cestnej výstavbe sa začali sledovať nové druhy materiálov

DLHODOBÝ CIEĽ č. 4: Zlepšenie energetickej efektívnosti a zníženie emisií skleníkových plynov

Krátkodobý cieľ: Znižovanie spotreby elektrickej energie

Sledovanie celkovej spotreby a výroby energie z obnoviteľných zdrojov

Termín: 31.12.2023

Opatrenia 2022: Rekonštrukcia budovy

Inštalácia solárnych panelov

Výmena ústredného kúrenia

Opatrenia 2023: Zakúpenie elektromobilu a vybudovanie nabíjacej stanice

Zodpovednosť: Vrcholový manažment, Predstaviteľ IMS, Environmentálny manažér

Vyhodnotenie: Splnené, medziročný pokles predstavuje zníženie o 25% celkovej ale aj priemernej spotreby elektrickej energie a nepriamych emisií skleníkových plynov

DLHODOBÝ CIEĽ č. 5: Zapojenie zamestnancov s predpokladom neustáleho a úspešného zlepšovania

integrovaného manažérskeho systému vrátane životného prostredia

Krátkodobý cieľ: Vzdelávanie, zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov

Termín: 31.12.2023

Opatrenia: Neustále dodržiavať a sledovať nové legislatívne požiadavky a absolvovať potrebné školenia

Zodpovednosť: Predstaviteľ IMS, Environmentálny manažér

Vyhodnotenie: Splnené, plní sa. Rozšírené školenia zamestnancov o systém IMS a adekvátne odborné školenia v nadväznosti na výkon

DLHODOBÝ CIEĽ č. 6: Byť príkladom !

Krátkodobý cieľ: Oboznámiť zamestnancov, dodávateľov a subdodávateľov s princípmi environmentálneho správania sa spoločnosti

Termín: 31.12.2023

Opatrenia: Vytvoriť Príručku environmentálneho správania sa

Preškoliť zamestnancov, dodávateľov a subdodávateľov s princípmi environmentálneho správania sa spoločnosti

Zodpovednosť: Predstaviteľ IMS, Environmentálny manažér

Vyhodnotenie: Splnené, plní sa. Na stavebných projektoch sa so subdodávateľmi nepracovalo, možnosť o rozšírenie povinností pre dodávateľov a subdodávateľov v príručke environmentálneho správania sa.

Opis plánovaných opatrení na zlepšenie environmentálneho správania, dosiahnutie krátkodobých a dlhodobých cieľov a zabezpečenie dodržiavania právnych požiadaviek súvisiacich so životným prostredím je uvedený vyššie v častiach opatrenia.

Vykonané opatrenia na zlepšenie environmentálneho správania, dosiahnutie krátkodobých a dlhodobých cieľov a zabezpečenie dodržiavania právnych požiadaviek súvisiacich so životným prostredím:

- zmena elektrickej vykurovacej jednotky na novú ekologickejšiu voľbu;
- rekonštrukcia administratívnej budovy s dôrazom na zníženie energetickej efektívnosti;
- zavedenie úsporných opatrení zabezpečením úsporných technológií v oblasti spotreby energií, vody a emisií;
- výber materiálov, ktoré smerujú k zníženiu dosahu na životné prostredie s dôrazom na obsah recyklátu, ekoinovácie alebo iné nástroje podporujúce nákup, spotrebu alebo výrobu materiálov;
- uzatvárané zmluvné vzťahy s recyklačnými strediskami, namiesto prevádzkovateľa skládky odpadov;
- zapojenie zamestnancov do aktivít v rámci udržania biodiverzity;
- školenie zamestnancov s princípmi environmentálneho správania sa spoločnosti;
- zníženie emisií, vďaka investíciám do energetickej efektívnosti sídla spoločnosti;
- zelená úspora s inštalovanými fotovoltickými panelmi.

ENVIRONMENTÁLNE SPRÁVANIE

UKAZOVATELE ENVIRONMENTÁLNEHO SPRÁVANIA

Systém manažérstva environmentu a postupy auditov sa zameriavajú na skutočné environmentálne správanie spoločnosti, vzhľadom na priame a nepriame aspekty identifikované v environmentálnom preskúmaní. Environmentálne správanie spoločnosti sa musí vyhodnocovať vzhľadom na dlhodobé a krátkodobé ciele ako súčasť procesu preskúmania manažmentom.

V environmentálnom vyhlásení a aktualizovanom environmentálnom vyhlásení spoločnosť podáva informácie o svojich významných priamych a nepriamych environmentálnych aspektoch za pomoci hlavných a osobitných ukazovateľov environmentálneho správania. Pri podávaní správ o týchto ukazovateľoch sa postupuje, podľa požiadaviek Nariadenia Komisie (EÚ) č. 2026/2018 a v zmysle sektorového referenčného dokumentu. Uvedené číselné hodnoty ročného obratu spoločnosti a počtu zamestnancov sú použité pre výpočet nasledujúcich indikátorov.

	2020	2021	2022
Ročný obrat spoločnosti (mil. €)	1,45	0,9	1,15
Počet zamestnancov	19	28	18

ENERGIE

Ukazovateľ, ktorým spoločnosť vyjadruje spotrebu energií, je jej spotreba elektrickej energie v priestoroch, kde sídli spoločnosť. Tá sa využíva na chod kancelárskych, skladových a ostatných priestorov ako osvetlenie v kanceláriách a spoločných priestoroch, používanie nástrojov a techniky, ohrev vody, klimatizácia a iné. Výzvou spoločnosti do budúcnosti je znižovanie spotreby elektrickej energie vo vlastných priestoroch využívaním energie z obnoviteľných zdrojov.

Celková priama spotreba elektrickej energie v administratívnej budove zodpovedá celkovému množstvu energie, ktorú daná organizácia spotrebovala za rok.

	2020	2021	2022
Celková priama spotreba elektrickej energie (kWh)	26 136	27 455	20 472
Veľkosť podlahovej plochy v prenajatých priestoroch AB (m²)	107	107	107
Priemerná spotreba elektrickej energie na jeden m²	244,26	256,58	191,33

Spotreba elektrickej energie v priestoroch spoločnosti kulminuje, avšak oproti roku 2019 sa výrazne znížila, čo je výsledkom rekonštrukcie. Počas rekonštrukcie prebehlo zateplenie budovy a zmena vykurovacej jednotky. Z pôvodného kúrenia elektrickými radiátormi, ktoré sú známe vysokou spotrebou elektrickej energie prešla spoločnosť na novú ekologickjšiu voľbu vykurovanie peletami. V septembri 2022 boli inštalované solárne panely, čím došlo k výraznému zníženiu spotreby energie. Medziročný pokles predstavuje zníženie o 25% celkovej ale aj priemernej spotreby elektrickej energie.

Spotreba energií na dočasných pracoviskách nie je sledovaná, nakoľko energie boli minimálne odoberané zo zdrojov objednávateľa.

Celková spotreba/výroba energie z obnoviteľných zdrojov

Závazok o dlhodobom environmentálnom ciele výrobe energie z obnoviteľných zdrojov bol splnený inštaláciou solárnych panelov. Spoločnosť inštaláciou fotovoltických modulov signalizuje svoje zodpovedné podnikanie vo vzťahu k životnému prostrediu a k ochrane klímy vylučovaním emisií CO₂. Pri nepretržite stúpajúcich nákladoch na energiu prispieva fotovoltické zariadenie k úspore nákladov a dodatočne k zníženiu závislosti od dodávateľov energie. Vyrobená elektrina sa používa na vlastnú spotrebu od septembra 2022, čím došlo do konca roka k celkovej úspore 4,16 mWh. Európska dotácia a úspora vlastnou spotrebou je predpokladom k návratnosti investície v krátkom čase.

MATERIÁLY

Trvalo udržateľná výstavba, cirkulárna ekonomika, environmentálne označovanie produktov, udržateľná spotreba a výroba, zelené obstarávanie sú nástroje, ktoré sú zohľadnené pri výbere materiálov na neustále zlepšovanie správania sa spoločnosti. Zodpovední výrobcovia nielen stavebných materiálov modernizujú produkty, dbajú na ich životný cyklus, úsporu energií, použitie recyklovaných zmesí ale i na ekoinovácie, ktoré poskytujú množstvo výhod a smerujú k zníženiu dosahu na životné prostredie. Reagovaním na trh a konkurencieschopnosť tam, kde je to možné spoločnosť zohľadňuje nákup takýchto materiálov.

Spoločnosť v administratívnych priestoroch ako relevantný materiál uvádza papier, nakoľko je nevyhnutný pri vytváraní dokumentácie a podkladov pri projektoch.

Ročný hmotnostný tok používaných kľúčových materiálov v administratívnej budove

		2020	2021	2022
Celková spotreba papiera A4 (ks)		6 100	5 900	7 500
Celková spotreba papiera A3 (ks)		0	100	250
Počet zamestnancov		19	28	18
Spotreba papiera A4 v kusoch na jedného zamestnanca		321,05	210,71	416,67

Keďže sa spoločnosť snaží pri uzatváraní zmlúv či príprave dokumentov využívať obojstrannú tlač, či recyklovaný papier s environmentálnou značkou tam, kde je to možné, ide tak príkladom a motivuje aj svojich dodávateľov.

Pokiaľ to nie je zákazníkom vylúčené, spoločnosť nahrádza papierovú verziu komunikácie a evidencie v elektronickej verzii. Väčšina zákazníkov a zainteresovaných strán však zatiaľ vyžaduje dodanie dokumentov vo fyzickej papierovej verzii. Nárast spotreby papiera je zapríčinený vyšším počtom zákaziek a náročnosťou na projektovú dokumentáciu.

Ročný hmotnostný tok používaných kľúčových materiálov na stavbách

	2020	2021	2022
Celková priama spotreba kameniva (t)	583,16	1 002,99	5 425,42
Celková priama spotreba betónu (m³)	653,3	973,3	953,02
Celková priama spotreba omietok (kg)		625	
Celková priama spotreba fasádneho systému (m²)		640	
Celková priama spotreba výstuže (t)		5,5	10
Celková priama spotreba potrubného materiálu (m)		80	150
Celková priama spotreba asfaltových zmesí (t)			1 614,26
Ročný obrat spoločnosti (mil. €)	1,45	0,9	1,15
Spotreba kameniva k obratu spoločnosti (t)	402,17	1 114,43	4 717,75
Spotreba betónu k obratu spoločnosti (m³)	450,55	1 081,44	828,71
Spotreba omietok k obratu spoločnosti (kg)		694,44	
Spotreba fasádneho systému k obratu spoločnosti (m²)		711,11	
Spotreba výstuže k obratu spoločnosti (t)		6,11	8,69
Spotreba potrubného materiálu k obratu spoločnosti (m)		88,88	130,43
Spotreba asfaltových zmesí k obratu spoločnosti (t)			1 403,70

Kľúčové materiály pre meranie spotreby materiálov si spoločnosť určila zo stavebnej činnosti. Ich spotreba je ovplyvnená typom zákazky pri ktorých sa vždy používa iný druh, množstvo, kvalita materiálu. Spotrebu tohto environmentálneho ukazovateľa sa spoločnosť snaží redukovať využitím recyklovaného materiálu zo stavebnej činnosti. Zvýšeným počtom zákaziek v cestnej výstavbe sa začal sledovať za predchádzajúci rok materiál spotreby asfaltových zmesí, úmerne k tomu vzrástla spotreba kameniva.

VODA

Voda zo studne prirodzene filtrovaná, energeticky nenáročná a šetrnejšia, avšak s pravidelnou kontrolou kvality podzemnej vody bola využívaná v priestoroch spoločnosti do roku 2019, kedy bola pripojená dodávky vody z verejných vodovodov. Spotreba vody vzniká v spoločnosti na sociálne účely, preto ho spoločnosť uvádza v pomere na počet zamestnancov. Ďalej je využívaná ako zdroj vody pre poskytované služby, polievanie zelene ale aj na činnosti okolo budovy a pozemku.

Celková ročná spotreba vody v administratívnej budove

	2020	2021	2022
Spotreba vody (m³)	333	244	281,5
Počet zamestnancov	19	28	18
Spotreba vody na jedného zamestnanca (m³)	17,52	8,71	15,64

Spotreba vody v administratívnej budove kulminuje, avšak zo štatistiky predchádzajúcich rokov vyplýva, že došlo k zníženiu spotreby vody. Úspora je výsledkom opatrení inštaláciou a aplikáciou úsporných technológií, ktoré inovatívnosťou zabezpečili zníženia. Tie boli nainštalované počas rekonštrukcie a obnovy administratívnych priestorov. Spolupráce na zákazkách, kde sú poskytované práce údržby zvyšujú spotrebu vody, tak ako aj za posledný rok. Údržba zahŕňa čistenie kanalizácií pre predstavu jedno čistiace auto má kapacitu vody 600l, tá je zo zdrojov sídla spoločnosti. Ročná referenčná hodnota spotreby vody v administratívnej budove, ktorá predstavuje činnosť v spoločnosti je identifikovaná počtom zamestnancov, ktorá sa výrazne znížila v priebehu celého roka.

Spotreba vody na dočasných pracoviskách nie je sledovaná, nakoľko povaha prác stavebných činnosti nie vždy vyžadovala potrebu vody. V opačnom prípade voda bola minimálne odoberaná zo zdrojov objednávateľa.

ODPAD

Z predmetu podnikateľskej činnosti v oblasti nakladania s iným ako nebezpečným odpadom pre spoločnosť je podstatný, najmä najviac produkovaný odpad zo stavebnej a demolačnej činnosti, pričom ten sa snaží vytriediť a nakladať s ním tak, aby došlo k jeho recyklovaniu pri terénnych úpravách a podobne. Spoločnosť z administratívnej činnosti triedi komunálny odpad na papier, sklo, plasty, použité tonery pre ktoré si zabezpečila odpadové nádoby vo svojich kancelárskych priestoroch. Je si vedomá, že pri svojej činnosti produkuje odpad, preto vynakladá úsilie, aby sa toto množstvo redukovalo, triedilo a odovzdávalo oprávneným osobám na ich zneškodňovanie. Environmentálny ukazovateľ odpady sleduje spoločnosť GART sk, s.r.o. vo finančnom vyjadrení, teda v pomere na obrat spoločnosti.

Celková ročná produkcia odpadu na stavbách

	2020	2021	2022
Produkcia stavebného odpadu (t)	55,28 (58,18)*	47,46	3 650,25
Ročný obrat spoločnosti (mil. €)	1,45	0,9	1,15

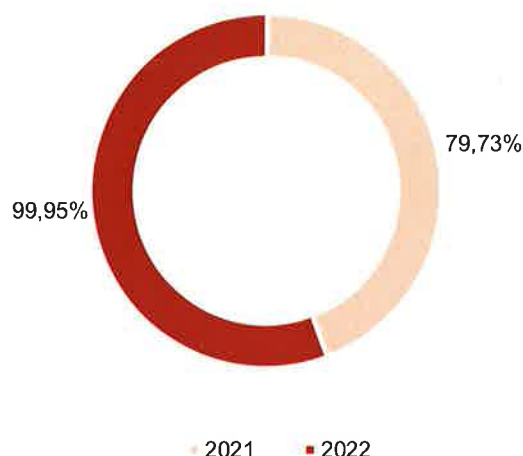
Produkcia stavebného odpadu k obratu spoločnosti (t)	38,12	52,73	3 174,13
---	--------------	--------------	-----------------

*produkcia stavebného odpadu je z Ohlásenia o vzniku odpadu a nakladania s ním. V roku 2020 vznikla v Ohlásení chyba uvedením zlého kódu odpadu. Uvedený kód, podľa katalógu odpadu neexistuje, preto celkovú ročnú produkciu sme znížili o hodnotu merateľného údajá 2,9t, uvedený v evidenčnom liste odpadu, vážnom lístku.

Celková ročná skladba odpadu na stavbách v tonách

Kód odpadu	Názov odpadu	Kategória odpadu	Kód nakladania	2020	2021	2022
190809	Zmesi tukov a olejov z odlučovačov oleja z vody obsahujúce jedlé oleje a tuky	Ostatné odpady	R3	-	8,4	3,26
170107	Zmesi betónu, tehál škridiel, obkladového materiálu a keramiky iné ako uvedené v 170106	Ostatné odpady	R12	15,25	18	490,87
170904	Zmiešané odpady zo stavieb a demolácií iné ako uvedené v 170901, 170902 a 170903	Ostatné odpady		35,58	-	-
170506	výkopová zemina iná ako uvedená v 17 05 05	Ostatné odpady	R5	4,45	-	2 200
190805	kaly z čistenia komunálnych odpadových vôd	Ostatné odpady	R3	-	11,68	11,02
150106	Zmiešané obaly	Ostatné odpady	D1	-	9,38	1,52
170302	bitúmenové zmesi iné ako uvedené v 17 03 01	Ostatné odpady	R5	-	-	143,58
170504	zemina a kamenivo iné ako uvedené v 17 05 03	Ostatné odpady	R5	-	-	800

Podiel recyklovaného odpadu zo stavebnej činnosti

Produkcia stavebného odpadu v pomere k obratu spoločnosti má medziročný nárast vzhľadom k rozšíreniu stavebnej činnosti a vyššiemu počtu zákaziek s tvorbou stavebného odpadu. V predchádzajúcom období si spoločnosť stanovila environmentálny cieľ sledovať podiel recyklovaného odpadu zo stavebnej činnosti. V prehľade prinášame nový environmentálny ukazovateľ, ktorý preukazuje spôsob nakladania a zhodnotenia stavebného odpadu. Zhodnocovaný odpad bol najmä recykláciou alebo spätným získavaním organických alebo iných anorganických materiálov.

VYUŽÍVANIE PÔDY SO ZRETEĽOM NA BIODIVERZITU

Relevantnosť environmentálneho ukazovateľa využívanie pôdy so zreteľom na biodiverzitu v kontexte na činnosti spoločnosti a jej environmentálne aspekty a vplyvy nie sú relevantné. Spoločnosť prevádzkuje svoju činnosť vo vlastných priestoroch, ktoré dokáže ovplyvniť, avšak merateľné číselne hodnoty budú vykazovať rovnaké údaje. Projekty, činnosti, zapojenie zamestnancov sú nastavené tak, aby neovplyvňovali negatívnym spôsobom životné prostredie. Pri stavebnej činnosti sa spoločnosť musí zamerať na požiadavky investora a projektové zadanie, ktoré nedokáže ovplyvniť, nakoľko využitie pôdy so zreteľom na biodiverzitu je zadané v počiatočných štádiách prípravy projektov.

Celková plocha areálu je 3178 m², na ktorej sa zamestnanci zapájajú do aktivít v rámci udržania biodiverzity, ako je zavedenie a udržiavanie vyvýšených záhonov, chov sliepok, a z toho odvíjajúca sa tvorba prírodného hnojiva, ktorý využívajú na pestovanie spomenutých vyvýšených záhonov. Sídlo spoločnosti je umiestnené v intraviláne mesta Prešov, avšak obkolesené trvalo trávnyimi porastmi a poľnohospodárskymi pôdami, ktoré nie sú v blízkosti chránených území. Na pozemku sa tiež nachádza rybník, ktorý okrem svojej estetickej funkcie slúži aj na udržiavanie a rozširovanie vodných plôch, hoci len v malom množstve. Je dôležité, aby sme nezabúdali na vodné plochy, ktoré v postupne zvyšujúcich sa letných teplotách pomáhajú mierniť klimatické výkyvy, ochladzujú vzduch a poskytujú životný priestor pre mnohé vodné živočíchy.

Celková plocha areálu (m²)	3178
Zelená plocha areálu (m²)	55

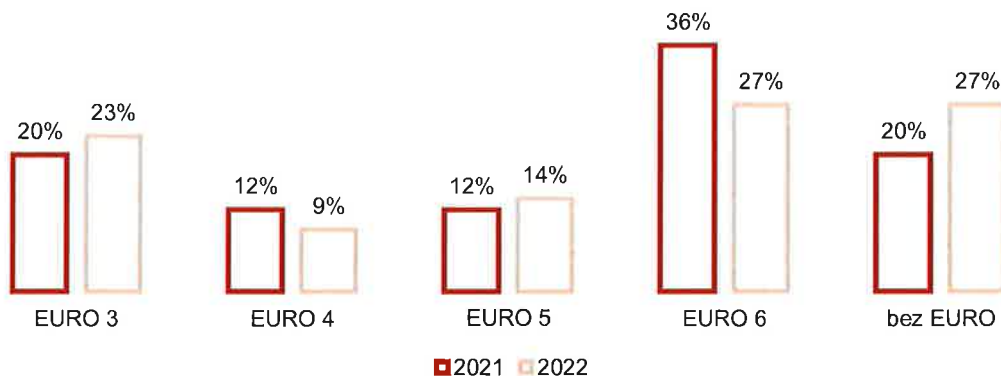
EMISIE

Uplatňovanie princípov nízkouhlíkového hospodárstva v spoločnosti odzrkadľujú celkové ročné emisie skleníkových plynov vyprodukované z priamych a nepriamych emisií. Vlastníctvo flotily automobilov pre vykonávanie svojej podnikateľskej činnosti vytvára v spoločnosti významný environmentálny aspekt, tieto prostriedky produkujú oxid uhličitý CO₂, čím prispievajú k tvorbe priamych emisií skleníkových plynov.

Celkové priame ročné emisie skleníkových plynov vyprodukované z pohonných hmôt*

	2020	2021	2022
Celková spotreba pohonných hmôt, benzínové palivá (l)	222,531	391,83	436,42
Ročné emisie skleníkových plynov vyprodukované z benzínového paliva (CO₂/t)	0,516	0,909	1,012
Celková spotreba pohonných hmôt, motorová nafta (l)	26 424,17	38 581,46	32 404,80
Ročné emisie skleníkových plynov vyprodukované z motorovej nafty (CO₂/t)	71,271	104,062	87,402

Emisie skleníkových plynov vyprodukované z pohonných hmôt sú premenlivé. Podliehajú zmenám rozšírením flotily automobilov, ktoré sú zakúpené k povahe zazmluvnených prác a výkonu na dočasných pracoviskách. Prevažujú ťažké úžitkové vozidlá, ľahké nákladné autá, poľnohospodárske zariadenia a v najmenšom množstve osobné automobily. Európska environmentálna norma EURO hovorí o hodnote triedy emisií s účelom obmedziť emisie znečisťujúcich plynov, čím vyššia hodnota normy EURO, tým nižšie hodnoty škodlivín vo výfukových exhaláciách benzínových a naftových motorov v závislosti hmotnosti škodliviny na prejdenej vzdialenosti. Spoločnosť sa snaží o zmiernenie týchto vplyvov, a preto dopravné prostriedky modernizuje, stará sa o ich servis a údržbu. Prehľad emisných tried napovedá o možnostiach, kde spoločnosť môže zlepšiť svoju uhlíkovú stopu.

Celkové nepriame ročné emisie skleníkových plynov vyprodukované zo spotreby elektrickej energie*

	2020	2021	2022
Celková priama spotreba elektrickej energie v administratívnej budove (kWh)	26 136	27 455	20 472
Ročné emisie skleníkových plynov vyprodukované zo spotreby elektrickej energie (CO₂/t)	26,136	27,455	20,472

*Základný výpočet množstva emisií CO₂ je vypočítaný podľa metodického rámca GHG (Greenhouse Gas Protocol), Protokol o skleníkových plynach. Protokol predstavuje korporátny štandard pre meranie a reportovanie uhlíkovej stopy, ktorý je globálne používaným medzinárodným štandardom.

Nízkouhlíkovú stratégiu v sídle spoločnosti majú na dosah naplnením dlhodobého environmentálneho cieľa. Z prehľadu vyprodukovaných emisií zo spotreby elektrickej energie je zrejmé, že došlo k výraznej úspore energie prechodom na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov energie. Inštalované boli fotovoltacké zariadenia na vlastnú spotrebu od septembra 2022, čím došlo do konca roka k celkovej úspore 4,16 MWh, čo predstavuje medziročný pokles o 25%.

Celkové ročné emisie skleníkových plynov

	2020	2021	2022
Celkové ročné emisie skleníkových plynov (CO₂/t)	97,923	132,426	108,886

PRÁVNE A INÉ POŽIADAVKY

Spoločnosť GART sk, s r.o. pravidelne hodnotí súlad svojich činností s právnymi a inými požiadavkami. Na základe posledného vykonaného hodnotenia dodržiavania právnych a iných požiadaviek konštatujeme dodržiavanie požiadaviek aplikovateľných predpisov v oblasti životného prostredia.

Identifikačné číslo a názov predpisu	Aplikácia
Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 - čl. 44, čl. 45	- povinnosť chrániť a zveľaďovať životné prostredie a žiadnym spôsobom nemôže ohrozovať ani poškodzovať životné prostredie, prírodné zdroje a kultúrne pamiatky - poskytovať informácie o stave životného prostredia a o príčinách a následkoch tohto stavu
Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon)	- základné úlohy a povinnosti účastníkov stavby, podľa jednotlivých častí zákona v nadväznosti na ochranu životného prostredia
Zákon č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí	- základné zásady ochrany životného prostredia a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane a zlepšovaní stavu životného prostredia a pri využívaní prírodných zdrojov; vychádza pritom z princípu trvalo udržateľného rozvoja
Zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) - §3, §10, §18	- sprístupniť informácie o životnom prostredí o úlohách alebo odborných službách týkajúcich sa životného prostredia a o obsahu, plnení a činnostiach vykonávaných na základe uzatvorenej zmluvy

Zákon č. 205/2004 Z. z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí a o zmene a doplnení niektorých zákonov	
Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov	- včasne a účinne zabezpečiť vysokú úroveň ochrany životného prostredia a prispieť k integrácii environmentálnych aspektov so zreteľom na podporu trvalo udržateľného rozvoja
Zákon č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon) - § 6	- karty bezpečnostných údajov
Zákon č. 359/2007 Z. z. o prevencii a náprave environmentálnych škôd - § 13	- finančné krytie zodpovednosti za environmentálnu škodu
Zákon č. 300/2005 Z. z. – Trestný zákon - § 124 ods. 3 - § 126 ods. 2 - § 300 až 310	- ohrozenie a poškodenie životného prostredia v ponímaní trestného zákona - pri trestných činoch proti životnému prostrediu sa škodou rozumie súhrn ekologickej ujmy a majetkovej škody, pričom majetková škoda v sebe zahŕňa aj náklady na uvedenie životného prostredia do predošlého stavu - ak ide o ujmu na životnom prostredí, ujmu spôsobenú na chránených druhoch živočíchov a rastlín, exemplároch alebo drevinách alebo škodu na pamiatkovo chránených veciach alebo veciach majúcich historickú, umeleckú alebo vedeckú hodnotu, pri určení ujmy alebo výšky škody sa vychádza aj z hodnoty vecí určenej zákonom alebo iným všeobecne záväzným právnym predpisom vydaným na základe zákona
Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny - § 11 - § 47	- pre územnú ochranu sa ustanovuje päť stupňov ochrany. Rozsah obmedzení sa so zvyšujúcim stupňom ochrany zväčšuje - práva a povinnosti pri ochrane drevín
Nariadenie vlády SR č. 449/2019, ktorým sa vydáva zoznam inváznych nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Slovenskej republiky Vyhláška MŽP SR č. 450/2019, ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania inváznych nepôvodných druhov	- zoznam a spôsoby odstraňovania inváznych nepôvodných druhov rastlín a živočíchov
Vyhláška MŽP SR č. 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov	- zoznam biotopov európskeho významu a biotopov národného významu a podrobnosti o podmienkach vydávania súhlasu na vykonanie činnosti, ktorou môže dôjsť k poškodeniu alebo zničeniu týchto biotopov a opatreniach na kompenzovanie negatívnych účinkov činnosti na tieto biotopy
Zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší	- ochrana ovzdušia, prípustná miera znečisťovania ovzdušia, získavanie informácií o kvalite ovzdušia, monitorovanie dlhodobých trendov a zlepšení, práva a povinnosti
Zákon č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia	- správne delikty v oblasti ochrany ovzdušia
Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov - § 17 - § 21 - § 26 - § 32 - § 36 - § 39	- nakladanie s vodami - povolenie na osobitné užívanie vôd - povolenie na vodné stavby - ochranné pásma vodárenských zdrojov - vypúšťanie odpadových vôd a osobitných vôd do povrchových vôd - zaobchádzanie so znečisťujúcimi látkami
Zákon č. 442/2002 z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach	- práva a povinnosti fyzických osôb a právnických osôb pri zriaďovaní a prevádzkovaní verejných vodovodov a verejných kanalizácií vrátane ich prípojok
Vyhláška MŽP SR č. 200/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní so znečisťujúcimi látkami, o náležitostiach havarijného plánu a o postupe pri riešení mimoriadneho zhoršenia vôd	- preventívne opatrenia na zabránenie vzniku neovládateľného úniku znečisťujúcich látok do životného prostredia a na postup pri ich úniku
Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov - § 14 - § 16 - § 26	- povinnosti držiteľa odpadu - zber odpadu a výkup odpadu - povinnosti pri preprave nebezpečného odpadu na území Slovenskej republiky

-§77	- nakladanie so stavebnými odpadmi a odpadmi z demolácií
-§ 97 a §98	- registrácia a súhlasy
Vyhláška MŽP SR č. 344/2022 Z. z. o stavebných odpadoch a odpadoch z demolácií	- nakladanie s odstránenými stavebnými materiálmi, stavebnými odpadmi a odpadmi z demolácií
	- minimálny rozsah zmluvných podmienok
	- požiadavky na recyklované stavebné odpady a odpady z demolácií
Vyhláška MŽP SR č. 371/2015 Z. z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch	- zhromažďovanie odpadov a skladovanie odpadov
-§ 8	
Vyhláška MŽP SR č. 365/2015 Z. z. ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov	- Katalóg odpadov
Vyhláška MŽP SR č. 366/2015 Z. z. o evidencnej povinnosti a ohlasovacej povinnosti	- evidenčná a ohlasovacia povinnosť
Vyhláška MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí	- prípustne hodnoty určujúcich veličín hluku, infrazvuku a vibrácií a požiadavky na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí
Vyhláška MDV SR č. 364/2012 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov	- energetická hospodárnosť budov
Zákon č. 58/2022, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 157/2018 Z. z. o metrologii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 198/2020 Z. z.	- skupiny meradiel
-§ 8	- používanie zákonnej meracej jednotky a inej meracej jednotky
-§ 15	- používanie určeného meradla
-§ 16	- používanie povinne kalibrovaného meradla
-§ 17	
VYHLÁŠKA č. 161/2019 Úradu pre normalizáciu, metrologiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky o meradlách a metrologickej kontrole	- druhy určených meradiel a oblastí ich použitia
-§ 4	- čas platnosti overenia jednotlivých druhov určených meradiel a spôsob počítania času platnosti overenia
-§ 8	
Všeobecne záväzné nariadenie mesta Prešov č. 18/2019, ktorým sa mení Všeobecne záväzné nariadenie mesta Prešov č. 13/2015 o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady	- poskytovanie služieb mesta Prešov, komunálne odpady a drobné stavebné odpady
NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 1221/2009 o dobrovoľnej účasti organizácií v schéme Spoločenstva pre environmentálne manažérstvo a audit (EMAS), ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 761/2001 a rozhodnutia Komisie 2001/681/ES a 2006/193/ES	- zápis organizácií do registra
-kapitola II	- povinnosti organizácií zapísaných v registri
-kapitola III	
NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2017/1505, ktorým sa menia prílohy I, II a III k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009 o dobrovoľnej účasti organizácií v schéme Spoločenstva pre environmentálne manažérstvo a audit (EMAS)	- environmentálne preskúmanie
-príloha I	- požiadavky na systém manažérstva environmentu a ďalšie údaje, ktoré by mali poskytnúť organizácie vykonávajúce schému EMAS
-príloha II	- interný environmentálny audit
-príloha III	
Zákon č. 351/2012 Z. z. o environmentálnom overovaní a registrácii organizácií v schéme Európskej únie pre environmentálne manažérstvo a audit a o zmene a doplnení niektorých zákonov	- registrácia organizácií v schéme
- §2	
NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2018/2026, ktorým sa mení príloha IV k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009 o dobrovoľnej účasti organizácií v schéme Spoločenstva pre environmentálne manažérstvo a audit (EMAS)	- podávanie environmentálnych správ
- príloha IV	

ENVIRONMENTÁLNY OVEROVATEĽ

PQM, s. r. o.

Legionárska 6419

911 01 Trenčín

Registračné číslo akreditácie alebo licencie: SK-V0004

Rozsah akreditácie alebo licencie (kódy NACE): Príloha k rozhodnutiu č. 100/9360/2021/1 k Osvedčeniu o akreditácii č. SK-V-0004 zo dňa 22.11.2021

Orgán udeľujúci akreditáciu alebo licenciu: Slovenská národná akreditačná služba

	Overujeme, že všetky strany, označené 3D-pečiatkou spoločnosti PQM, s.r.o., sú správne. We confirm, that all pages embossed by the 3D stamp with logo PQM, s.r.o., are correct.
Dátum / Date: 03. 07. 2023	
Vedúci overovateľ / Lead Verifier:	Podpis / Signature:
<i>Ing. TUŽINSKÁ</i>	<i>Tu</i>